

1121

KOTIKAS

ALATI VALMIS!

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

JUUNI 1940

Nr. 6

Muistsed eestlased tapluses raudrüütlitega.

Võidupüha pühitsemine.

Varsti pühitseme seitsmendat võidupüha. Võidupüha pühitsemise keskkomitee poolt on välja antud vastav juhend võidupüha ettevalmistuste ja pidustuste korraldamiseks, mis on saadetud kohtadele laiali.

Alljärgnevalt toome sellest mõtteid, mis puudutavad noorte osa võidupüha ettevalmistusil ja millistele noored suudavad omalt poolt kaasa aidata.

Võidupüha on meie rahvuspüha eestlaste võitluste ja võitude mälestamiseks, mille kaudu toome austust oma kõigi aegade sõja- kui ka rahvusliku ja riikliku ülesehitava töö kangelastele ja juhtidele. Selle päeva kaudu tähistab kogu eesti rahvas oma kümnete sugupõlvete rahvuslike püüete täidminekut ja kinnitab oma usku Eesti võimsasse elutahtesse, mis kindlustab talle vaba ja sõltumatu tuleviku.

VII võidupüha on ühtlasi kõigi praegu käimasolevate üldrahvuslike ürituste ja hoogtööde teostamise ning õhutamise järjekordseks rünnakupäevaks. Eriti rõhutatakse rahvuslippude soetamist, lipuvarraste püstitamist, võõrapäraste nimede ja kohanimedega eestistamist, kodude korrastamist ja kaunistamist, rahvariiete soetamist ning kandmist, rahvatantsu ja ühislaulu levitamist, Eesti muinaslinnuste ja ajalooliste kohtade esiletoomist ja Omakaitse Sihtkapitali mõtte süvendamise ja teostamise kaudu kogu meie rahva rakendamist omalgatuslikul teel meie riigikaitse tugevdamisele.

Et võidupüha sügav mõte ja traditsioonid süveneksid ja juurduksid juba maast-madalast meie rahvasse, on otstarbekohane võidupüha kavas ette näha jõukohased eriülesanded ja ettevõtted meie noortele. Noori rakendatagu nende kandejõu kohaselt mitmesugustele võidupüha ettevalmistamise ja läbi viimise töödele. Noored võtku osa langenud kangelaste mälestussammaste korrastamisest ja kangelaste mälestamise ning austamise tseremooniatest. Samuti esinegu nad rongkäikudes oma juhtide eestvõttel eriühmitistena. On otstarbekohane korraldada päeva õhtupoolses kavas kui ka tulepidul noorte ettekandeid ning kasutada noorte oskusi ja kogemusi võidutulede süütamise tseremoonias.

Võidupüha korraldamise eeltööde juures pühendatagu tarvilist tähelepanu äsja ellukutsutud Omakaitse Sihtkapitali mõtte propageerimisele ja kaasaaitamisele nende eesmärkide teostamisel. Propageeritagu meie kodudes läbi viidava kodukorrastamise töö kaudu saadavate jäätmete (vanad metallid, kalsud, paber jne.) kogumist ning üleandmist vastavatesse kogumispaikadesse. Sellega aitame kaasa selle uudse mõtte kiirele süvenemisele ning ühise ettevõtlikkusega ja koostööga tugevdame omaalgatuslikul teel oma riigikaitset.

Jäätmete kogumine tuleks noorterühmadel võtta oma eri-hoogtööks.

Väljavõte Noorte Kotkaste Vanema käskkirjast nr. 130.

Noorte Kotkaste 10-ndal aastapäeval 1940.

§ 1.

Kümme aastat on möödunud noorkotkluse põhialuste rajamisest — Noorte Kotkaste Põhimääruste kinnitamisest. Põhimäärustega pandi alus noorte enesekasvatavusele põhimõttel töötavale organisatsioonile, seades selle kõrgemaiks eesmärkideks arendada noortes isamaa-armastust, ligimeseteenimist ning noorte vaimset tublidust.

Käesoleval hetkel sammub ligi 20000 noort nende ideaalide lipu järel. 1800 vanemat noortejuhti on pühendunud tööle nende noorte kasvatamiseks, üle 2500 vanema sõbra on noorte töö toetajatena organiseerunud vastavasse seltsidesse ja kogudesse.

Organisatsiooni kujunemine aasta-aastalt pideva tõusuga selliseks suurearvuliseks koondiseks pole läinud iseenesest. Siin on rakendatud palju jõudu, head tahet ja armastust noorte juhtimiseks ja nende tegevuse toetamiseks; siin on tegevus innustanud noori endid pidevale rühkimisele paremate tulemuste võitmiseks.

Kanda on tulnud nii juhtidel kui noortel, igapäev oma ülesannete juures, mitmeidki raskusi ja vahel ka pettumusi, kuid need on kindla tahetega võidetud.

Kümnelt tööaastalt on mõnedki lootnud tulemusi vahest rohkem kui on saavutatud, kuid meenutame, et need on siiski esimesed kümme aastat ja kasvatustöö tulemused ei peegeldu üle-päeva ega ole kokkuvõetavad statistiliste arvudega. Kümme aastat on suurel määral kulunud organisatsiooni kujunemiseks, juhtidel tööga vilumiseks, noorte eneste hulgast juhtide võrsumiseks ja üldise töömeetodi arendamiseks.

Uus aastakümme on selles mõttes kindlasti palju viljakam.

Kümnenda aastapäeva puhul tänan kõiki juhte ja vanemaid sõpru, kes pideva andumusega on kaasa töötanud või toetanud noorte organiseerimist ja tegutsemist nende õilsa eesmärgi saavutamiseks — meheks meeste ridadesse.

Õnnitlen kõiki neid noori, kes on praegu koondunud noorte kotkaste sirgetesse ridadesse, kes on seal möödunud aastate kestel töötanud ja kes kannavad alaliselt südames oma tegude juhtmõtet — isamaa auks alati valmis.

A. BALDER,
Noorte Kotkaste aj. Vanem.

J. TEDERSOO,
Peastaabi Ülem.

Lipu heiskamine ja langetamine NK laagris.

Noortemagister A. Keppi.

Need on ülevad momendid laagri-elus. Nagu töötusena, truudusevandana tõusevad noorte ja vanade käed riigi sümboli, ta lipu poole. See pühalik silmapilk paneb unustama enda mina ja ainult üks mõte, üks tunne seob kõiki lipu all olijaid — i s a m a a. Pakitsevad tunded leiavad väljendust meie hünni laulmises.

Need kaks momenti, lipu heiskamine ja hünni laulmine on tänini laagrites ühtinud. Õigem oleks neid aga teineteisest eraldada. Käesolev kirjutus püüabki seda teha. Alljärgnevais ridades on antud laagrilipu heiskamise ja langetamise tseremooniade kirjeldus vastavalt tehtud muudatustele.

Lipu heiskamine.

Kui ei ole antud erikorraldusi, siis heiskab lipu laagri korrapidaja või tema abi. Kui aga suuremais laagreis toimub allüksuste vaheline võistlus, siis võib lipu heiskajaks määrata parima allüksuse pealiku.

Samuti on all-laagri lipu heiskajaks all-laagri korrapidaja ja kui all-laagri üksuste vahel toimub võistlus, siis parima allüksuse pealik.

Lipu heiskaja seisab lipumasti taga, näoga värava poole. Teisel pool lipumasti, suunaga suurriivi poole, seisab salga-, rühma- ja malevkonnalaagris korrapidaja abi, maleva- ja üldlaagris — virgats; nende ülesandeks on abistada lipu heiskajat. Kui laagril on sar-

vur, siis asub see 4—5 m lipumastist värava poole. Laagri vanem, pealik ja teised suurriivi vastuvõtjad asuvad sarvuri taga.

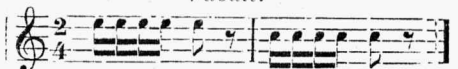
On kõik lipu heiskamiseks valmis, annab pealik sarvurile käskluse: „Sarvur, signaal!“ Kõik võtavad valveseisangu. Sarvur puhub signaali: „Tervitus lipule!“

Tervitus lipule.

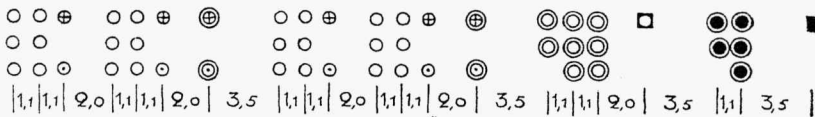
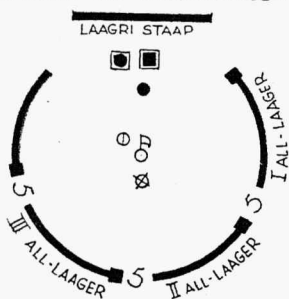

Signaali esimese tooni juures võtavad kõik liputervituse. Signaali kestel tõmmatakse lahtine lipp üles. Signaali eelviimase tooni juures lastakse käed liputervitusest alla ja signaali viimase tooniga alustavad kõik ilma käsklusest hünni laulmist. (Signaali viimane toon on hünni algtooniks.) Seejuures staabi liikmed, allüksuste pealikud ja isikud väljaspool rivi võtavad hariliku tervitusvõtte. Hünni lõppedes puhub sarvur signaali: „Vabalt!“ Käed lastakse alla ilma käsklusest.

Vabalt.

**SUURRIVI
MALEVA- JA ÜLDLAAGRIS.**

ALL-LAAGRI RIVISTUS MALEVA- JA ÜLDLAAGRI SUURRIVIS,

Sarvuri puudumisel annab laagri-pealik käskluse: „Lipule tervituseks, valvel!“, mille peale kõik võtavad lipu-tervituse ja lipu heiskaja hakkab heiskama lippu. On lipp jõudnud üles, annab pealik käskluse: „Käed alla!“ On käed all, annab pealik käskluse: „Laulda hünni!“ Staabi liikmed, allüksuste pealikud ja väljaspool rivi seisjad võtavad hariliku tervitusvõtte. Kõik alustavad hünni. Hünni lõppedes lasevad tervitajad käed alla käskluse peale: „Vabalt!“

Vimpli andmine, korraldused, teadaanded ja laagri vanema käskkirja teatavaks tegemine toimuvad peale lipu heiskamist.

Lipu heiskamisel leina ajal heisatakse lipp masti tippu ja langetatakse kohe poolde masti.

All-laagrite lipud heisatakse üheaegselt üldlipuga. All-laagreis lipu heiskajad peavad kuulama sarvesignaali, viimase puudumisel jälgima üldlipu liikumist, seistes näoga üldlipu poole. Juhul, kui all-laagrisse üldlipu liikumine hästi nähtav ei ole, jälgivad nad mõnd lähemal asetsevat all-laagri lippu.

Lipu heiskamine võib toimuda ilma suurrivita:

MÄRKIDE SELETUS:

- laagri lipp
- laagri vanem
- laagri pealik
- all-laagri pealik
- all-laagri pealiku abi
- ◎ all-laagri staabi liige
- rühmade vanemad
- ⊕ laagrirühma pealik
- ⊙ laagrirühma abipealik
- ⊕ laagrisalga pealik
- laagrisalga abipealik
- noorkotkas
- ⊙ virgats
- sarvur
- ⊗ lipuheiskaja

1. Kui ilm on nii sajune, et pole võimalik laagrit rivistada. Vastava käskluse annab laagri pealik või komandant.

2. Kui laagrisolijaid pole lipu heiskamise momendil laagris, heiskavad lipu korrapidajad sarvesignaali (korrapidaja käskluse) järgi.

Suurrivita lipu heiskamisel hünni ei laulda.

Maleva- ja üldlaagris võib lippude heiskamine toimuda laagri pealiku erikorraldusel all-laagreis omaette, kas koos üldlipuga või eraldi. Juhul, kui all-laagrite lipud heisatakse ilma üldliputa, tuleb seda üheaegselt teha, jälgides naaberlippe.

Lipu langetamine.

Tavaliselt on lipu langetajaks lipu heiskaja, kusjuures erandeid võib teha laagri pealiku korraldusel.

Asetus lipu langetamisel on analoogiline asetusega lipu heiskamisel.

Järgneb laagri pealiku käsklus sarvurile: „Sarvur, signaal!“ Sarvur puhub signaali: „Hünn!“ Sig-

Hünn.

naali viimasel toonil staabi liikmed, allüksuste pealikud ja väljaspool rivi seisvad isikud võtavad harilikult tervitusvõtte. Signaali lõppedes alustavad kõik hünni. Hünni lõppedes lasevad tervitajad käe alla. Sarvur puhub ilma käskluset signaali: „Tervitus lipule!“ Signaali esimese tooni juures võtavad kõik lipu tervituse. Sarvur puhub niikaua, kuni lipp on jõudnud alla. Katkestab sarvur signaali mängimise, lastakse käed käskluset alla.

Sarvuri puudumisel annab laagri pealik käskluse: „Laulda hünni!“ Staabi liikmed, allüksuste pealikud ja väljaspool rivi seisvad isikud võtavad harilikult

tervitusvõtte. Kõik alustavad hünni. On hünn lõppenud, annab laagri pealik käskluse: „Lipule tervituseks võtt!“ Lipu langetaja langetab lipu. On lipp jõudnud alla, lastakse käed alla laagri pealiku käsklusel: „Käed alla!“

Korraldused, teadaanded ja laagri vanema käskkiri tehakse teatavaks enne lipu langetamist.

Lipu langetamisel leina ajal heisatakse lipp poolest mastist masti tippu ja langetatakse kohe.

Lipu langetamine all-laagreis ja langetamine suurrivita on analoogiline lipu heiskamisega vastaval korral.

Tartus pühitseti NK organisatsiooni 10. aastapäeva.

Noorte Kotkaste organisatsiooni 10. aastapäeva puhul toimusid Tartus 19. mail s. a. Tartu ja Tartumaa noorkotkaste kevadpidustused, millest aukülasena võttis osa abivanem välisminister prof. A. Piip, esinedes noortele sütitava kõnega. Pidustused koosnesid rongkäigust, sõjainvaliidide paraadist osavõtmisest, pärja asetamisest Vabadussambale ja sellele järgnenud pidulikust aktusest Poeglaste Gümnaasiumi saalis.

Kogunemine sündis Poeglaste Gümnaasiumi õuele, kust siirduti rongkäigus sõjainvaliidide paraadile. Pärast paraadi mindi koos skautidega Vaba-

dussamba juurde, kus toimus pärja asetamine. Pärja asetamisele ilmus ka välisminister prof. A. Piip, maavanem H. Lauri, linnapea aset. K. Luik'i, kol.-leitn. R. Aksi, kol.-leitn. K. Soo ja prefekt V. Roovere saatel. Pärja asetamisel mängis politseinike orkester „Isamaa ilu hoiledes“.

Kuna vahepeal oli vihma sadama hakanud, siis otsustati sealsamas esialgselt kavatsatud pidustused Tallinna tänava spordiväljakul pidamata jätta ja rongkäik juhtida Poeglaste Gümnaasiumi pidulikule aktusele.

Piduliku aktuse avas Noorte Kot-

Pärja asetamine Vabadussambale.

Ees NK Tartu Maleva pealik A. Paal.

Noorte Kotkaste Tartumaa Maleva staap.

Istuvad: maleva abipealik nmag. V. Hiir, pealik H. Treial, vanem H. Lauri, abivanem nmag. G. Reial, abipealik nmag. E. Vardja.

Seisavad: lippur kj. H. Kaalep, abipealik kj. E. Illaru, signalist kj. A. Kikerpill, maleva instruktor kj. M. Maran.

kaste Tartumaa Maleva vanem maa- vanem H. Lauri, tervitades välisminist- rit ja teisi külalisi. Ühiselt hüüti mit- mekordne „elagu!“ President K. Pät- sile, kindral J. Laidonerile, peaminist- rile, Vabariigi Valitsusele, välisminist- rile ja kõigile noorkotkaste sõpradele.

Suurte kiiduavalduste saatel läks kõnetooli välisminister prof. A. Piip, kes märkis oma sõnavõtus lühidalt järgmist:

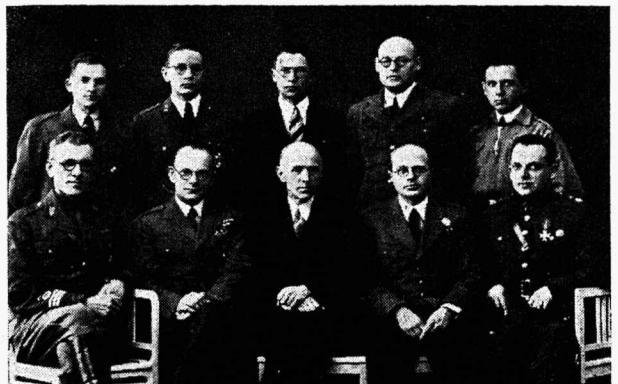
„Nagu sinepiivake oli väike teie noorkotkaste organisatsioon kümme aastat tagasi. Nüüd on see kasvanud suureks puuks, mis kannab juba aast- taid lopsakat vilja. Meid, vanemaid, kes seisime noorkotkluse hälli juures, vaimustas looma teie koondist see, mida teie loete oma raudsetest käsku- dest isamaa auks — alati valmis! Meie, vanem põlv, nägime oma noo- ruse unistuse teostumist märksa suu- remal määral, kui seda uskuda võis. Eesti maal sai eesti mees omaenda ja

kodumulla isandaks. Kõrgeim vara — vabadsus — saavutati. Meie rahval pole mingit välispoliitilist laiendamis- tahet ega rahuldamatust. Meie üles- andeks on vaid enda sisemine aren- damine. Kuid nii selge, kui see siht ei paista olevat, pole tema teostamine kaugeltki lihtne. Ta nõuab alalist vaeva ja pingutust, head tahet ja üle kõige tööd ja veel kord tööd. Seda alatist edasipüüdmise ja töö vaimu pi- dasid vajaseks meie noorsoole erili- selt südamele panna ka need, kes löid noorte organisatsiooni. Noor- kotklus on andnud vahendi selleks, kuidas arendada noortes isetegevust ja raskustest ülesaamise tunni. Noorte Kotkaste organisatsioon on selles mõt- tes meie lootused täitnud.

Ärge ialgi kaotage ei julgust, head tuju ega lootust, sest ükski äike ei kesta igavesti. Pärast raskemat vihma ja tormi tuleb välja päike ja külmale talvele järgneb ilus kevad.“

NK Tartu Maleva staap.

Istuvad: abipealik A. Martensi, pealik A. Paal, vanem K. Luik, varus- tuspealik E. Valdas, pro- pagandapealik E. Looga. Seisavad: instruktor G. Ittal, lippur A. Einalo, spordipealik kj. A. Kink, V. Marvet ja signalist A. Tomasson.

Annetati tunnustusväljendeid.

Noorte Kotkaste kümnendal aastapäeval 27. mail s. a. annetati NK Vanema käskkirjaga nr. 130 tunnustusväljendeid alljärgnevatel edukalt ja tunnustamisväärselt tegutsenud juhtidele.

Lembitu rist.

Peastaabist:

nmag. L a a r, Johan, Peastaabi instruktor, nmag. A l l i k, Arnold, Peastaabi asjaajaja.

Petseri Malevast:

kj. I l v e s, Osvald, maleva pealiku abi.

Pärnumaa Malevast:

kj. U u s t a l u, Jaan, maleva pealiku abi.

Tartumaa Malevast:

kj. M a r a n, Mihkel, maleva instruktor.

Teenetemärk.

Harju Malevast:

M a a s i k m ä e, Jaan, Kose/Alavere rühma vanakotkas,

kj. K a l d a, Henn, Nissi malevkonna pealik.

Pärnu Malevast:

kj. K a a s i k, Valter, maleva pealiku abi.

Pärnumaa Malevast:

kj. R a i s t, Nikolai, maleva instruktor.

Tallinna Malevast:

kj. K a s e, Hellmut, maleva instruktor.

Tartu Malevast:

ltn. M a r t e n s i, Arnold, maleva pealiku abi.

Tartumaa Malevast:

kj. I l l a r u, Enn, maleva pealiku abi,

kj. K o n s a r, Samuel, Röpina malevkonna pealik.

Valga Malevast:

M ä g r a k e n, Oskar, maleva pealiku abi.

Teenetekiri.

Harju Malevast:

J ü r i m a, Harri, Juuru/Kaiu rühma vanakotkas,

V i h e r, Robert, Keila malevkonna pealiku abi,

V e e t a m m, Elmar, Keila/Ohtu haukapere vanahaugas,

kp. N i l i s e, Raul, Kuusalu/Kõnnu rühma kotka abi,

E p l i k, Joosep, Kuusalu/Viinistu rühma kotkas,

R a j a s a a r e, Sulev, Rapla/Järvakandi Tehaste rühma vanakotkas,

N o o n i, Edgar, Rapla/Raikküla Laste kodu rühma kotkas.

Järva Malevast:

L i n d s a l u, Evald, Paide/Koigi haukapere haugas,

A b n e r, Evald, J.-Jaani/Vajangu rühma kotkas.

Lääne Malevast:

nk. K a r u, Jüri, Märjamaa/Peru rühma kotkas,

nk. O v i i r, Madis, Märjamaa/Tolli rühma vanakotkas.

Narva Malevast:

kj. O r u p ö l d, Paul, maleva instruktor,

nk. S i h v, Alfred, Narva/Kulirühma kotkas.

Saaremaa Malevast:

T e e s a l u, Andrei, Valjala malevkonna pealiku abi,

nk. M u r i, Härmann, Valjala Sassi rühma vanakotkas.

Tallinna Malevast:

nk. S o o n d r a, Mati, Lõuna/„Tungla“ rühma kotkas,

nk. K a j a n d i, Ilmar, Lõuna/„Tähe“ rühma kotkas,

V a s k o, Johannes-Rudolf, VR II/3, Sadama malevkonna pealik,

kj. M e d v e d e v, Eugen, Sadama malevkonna õppepealik,

O t s, Meinhard, Tallinna divisjoni pealiku abi.

Tartumaa Malevast:

kj. R o s i n, Alfred, Virtsjärve malevkonna pealik,

T o b e r, Jaan, Virtsjärve malevkonna pealiku abi.

Aitaja märk.

Peastaabist:

kpt. L e p p, Elmar, KL, Peastaabi Spordi jaoskonna pealik,

kol.-ltn. V i r i t, Hans, KL, Peastaabi Laske jaoskonna pealik,

O t s m a, Leida, Noorteosakonna masinakirjutaja.

Harju Malevast:

K i v i m ä g i, Rudolf, maleva pealiku abi.

V ä i n a s t u, Feliiks, maleva staabi nõunik,

A g u r, Tõnis, Juuru/Härgla rühma vanakotkas,

P r e e m, Konrad, Keila malevkonna vanem,

nk. V i r g a s, Juhan, Kuusalu/Hirvli rühma vanakotkas,

P a l i s a a r, Eduard, Jägala vabriku direktor,

U n t, Johannes, Nissi malevkonna vanem,

H a a v i s t e, Juhan, Nissi/Russalu rühma vanakotkas,

K a l l i o n, Aleksander, Rapla malevkonna pealiku abi,

NK Valga Maleva staap.

*Esirida: pealik J. Uue-
maa, abivanem F. Kle-
ment, vanem V. Velner,
abivanem koh-ltn. K.
Saar, kasvatuseõunik A.
Rikken, vaimulik A.
Tammik. Teine rida:
signalist P. Toime, prop.
plk. abi A. Saarend, keh.
kasv. nõunik P. Nõo,
pealiku abi O. Kajari,
vaimulik J. Mets. Kol-
mas rida: pealik A. Vii-
ding, laskepealik major
J. Koort, maleva ins-
truktor D. Amon, lippur
K. Soo.*

R a s s, Paul, Rävalla/Lehmja-Mõigu rüh-
ma vanakotkas,

I l v e s, Leida, NKK. Staabi jaoskonna
esinaine,

T o m b e r g, Ella, NKK. Staabi jaos-
konna sekretär.

J ä r v a M a l e v a s t:

N õ m m, Karl, J.-Jaani/J.-Jaani rühma
vanakotkas,

A r v i s t e, Ott, J.-Jaani/Karini rühma
vanakotkas,

L a a n p e r e, Jakob, J.-Jaani/Vajangu
rühma vanakotkas,

T u u d e l e p p, Eliisabet, Koeru/Udeva
rühma vanakotkas,

S i k k, Karl, NK. Paide Sõprade Seltsi
kassahoidja,

K a r l s o n, Karl, Paide/Kareda hauka-
pere vanahaugas,

L a a n, Jaan, Paide/Koigi haukapere
vanahaugas,

P e d a k, Kaarel, Paide/Mustla rühma
vanakotkas,

V a h e r s a l u, Endel, Tapa malevkonna
pealik,

R a u d s e p p, Johannes, Tapa/Albu rüh-
ma vanakotkas,

S a a r e n d, Jaan, Tapa/Ambla rühma
vanakotkas,

K u u l b a c h, Johannes, Tapa/Jäneda
rühma vanakotkas,

K o i t j ä r v, Heinrich, Tapa/Käravete
rühma vanakotkas,

N i i t m e, Arnold, Tapa/gümn. rühma
vanakotkas,

A i n j ä r v, Annemari, Türi NK. ja KT.
Sõprade Seltsi abisekretär,

A u n, Anete, Türi NK. ja KT. Sõprade
Seltsi liige,

R a a n d i, Jaan, Türi/Türi haukapere
vanahaugas,

P a a p, Eduard, Türi/Laupa rühma vana-
kotkas.

L ä ä n e M a l e v a s t:

T a l v a r, Ago, NK. ja KT. Sõprade Kogu
sekretär,

N a a r i t s, Linda, NK. ja KT. Sõprade
Kogu Peotoimkonna liige,

kpt. M e r i l o o, August, KL. maleva
instruktor,

R e e s a r, Karl, Kullamaa/Laukna rühma
vanakotkas,

V r e i n t a a l, August, Kullamaa/Maidla
rühma vanakotkas,

V o o r e, Liisa, Märjamaa/Nurtu rühma
vanakotkas,

L e h t m a, Bernhard, Märjamaa/Paeküla
rühma vanakotkas,

S e l v e t, Rudolf, Märjamaa/Valgu rüh-
ma vanakotkas,

U l m, Johannes, Risti/Lähtru rühma va-
nakotkas.

N a r v a M a l e v a s t:

O t t i n g, Erich, KL. maleva insener,
T r i e f e l d t, Feliks, KL. maleva insene-
neri abi.

P e t s e r i M a l e v a s t:

kpt. S a i m r e, K., NK. ja KT. Sõprade
Kogu juhatusel liige,

kpt. K a l m e t, A., KL. maleva instruk-
tor,

T a n i l a s, Otto, KL. maleva orkestri
pealiku abi,

J o a o r g, Ago, Laura/Laura rühma va-
nakotkas.

P ä r n u m a a M a l e v a s t:

L a u r i t s, Veera, NKK. Ringkonna esi-
naine,

ltn. V a l d j a, Äрни, KL. maleva noorem-
instruktor,

N i i d u s t e, Jaan, Jakobi/Enge rühma
vanakotkas,

Instruktorite õppe- ja nõupidamispäevadelt.

20. ja 21. mail olid Tallinnas koos kõigi malevate instruktorid. Seekordsete õppepäevade kavas langes peamine rõhk suviste tegevusürituste korraldamise küsimustele.

Peatuti pikemalt laagrite ja matkade organiseerimise ja juhtimise küsimuste juures. Leiti olevat loomulik, et iga laager peab olema poistele oma töökorralduse poolest teataval määral õppe-laagriks. Kogu laagri tegevus ja juhtimine peab olema korraldatud nii, et poisid õpiksid otseselt juba vajalikke töid sooritades kõik laagritarkused: kuidas paigutada telgid, lipumast, värav, köök, kuidas ehitada voodid, vajalikud alused, keedukolded, söögilaud ja kõik muud esemed ja ehitised, samuti harjuda laagrikorraga, tavanditega ja kommetega normaalse tegevuse kaudu, ilma et selleks kõigeiks korraldada eriõppetunde ja loenguid, mis poistele kaugeltki ei paku seesugust huvi. Nende tegelike tööde kaudu omandatud oskused on küllaldaselt ka salgapealikuile ja seepärast neile

eriõppelaagri korraldamine oleks asjatu. Rühmajuhtidel on aga vajalik saada laiemat ettevalmistust, eriti just laagri juhtimisoskuste alal. Siingi tuleb piirduda kõige olulisemaga — nende oskuste ja teadmiste andmisega, mis poistelaagri korraldamisel kasutatavad.

Matkade alal arutati matkasaakade koosseisu, juhi, marssruutide valiku, söidusoodustuse kasutamise, matkamärkmikkude pidamise jt. küsimusi ning nõudeid.

Üleriigiliste võistluste juures kaaluti peamiselt nende hindamise aluseid.

Pikemaid sõnavõtte kutsus esile noorte hoiutegevuse korraldamise küsimus, milles noorte-organisatsioonide vahel on Riigihoiukassa poolt väija kuulutatud võistlus. Kuigi senini on olemasolevail andmeil hoüraamatuid noorte poolt omandatud võrdlemisi tagasihoidlikult, sest suurem tähelepanu on koondu nud just mitmesugusteks suvisteks üritusteks raha hankimiseks, on siiski

Kreek, Erich, Saarde/Voltveti rühma vanakotkas,
Saluvee, Juhan, Soontaga/Koonga rühma vanakotkas,
Sumeste, Hans, Pärnumaa Põllumeeste Ühispanga juhatuses esimees.
Sakalamaa Malevast:
Keerutaja, Sergei, maleva pealiku abi,
Kasemaa, Alfred, KL. maleva sekretär,
Vaher, Aleksander, Kolga-Jaani/Lalsi rühma vanakotkas.

Tallinna Malevast:

Ernits, Johannes, Kalevi/„Lõvi“ rühma vanakotkas,
seersant Paalse, Alar, Põhja/„Eskadroni“ rühma ratsainstruktor,
kpt. Green, Evald, Tallinna divisjoni vanem,
Soots, Eleonore.

Tartumaa Malevast:

Keerdoja, Henno, maleva majanduspealik,

Rand, Liidia, KT. Ringkonna vanem,
Reial, Helene, NK. Sõprade Seltsi liige,
Treal, Alma, NK. Sõprade Seltsi liige,
Raunvee, Riina, NKK. Ringkonna Voore jaoskonna liige,
Kaljula, Aleksander, KL. maleva arveametnik,
sv. am. Hannibal, Johannes, Kuperjanovi Partisanide Pat. majandusülem,
Lamp, Endel, Rápina malevkonna vanema abi,
Tedre, Enn, Rápina/Rápina rühma kotkas.

Võru Malevast:

Suursaar, Gustav, Linna malevkonna vanema abi,
kpt. Karjel, Eduard, Linna malevkonna pealiku abi,
Major, Jaan, Varstu malevkonna vanema abi,
Kokk, Jaan, Varstu malevkonna pealiku abi.

celdusi, et sügise tööperioodi alguses see aktsioon võtab suuremat hoogu. Ka pole hoiutegevuse mõte leidnud kõikjal veel vajalikku selgitamist, milleks aga suvised noorte kokkutulekud annavad rohkesti võimalusi.

Sügisel kavatsetava üleriigilise noorte kotkaste tööde näituse jaoks tööde valmistamise ja kogumise küsimus nõuab malevais suuremat tähelepanu ja aktiivsust. Näitus peab kujunema väljapanekute poolt mitmekesine, seepärast on vajalik saada igast malevast eksponaate väga paljudelt noorte kotkaste tööaladelt.

Üksikasjaliste võimalusteni arutati ka noorte osavõttu ja ülesandeid võidupüha puhul kohta-

del, kus noored peaksid aktiivsust näitama nii mälestusmärkide, kangelaste haudade ja sammaste, samuti ka koduõue ja ümbruse korrastamise suhtes. Õhtusel tuletseremoonial on noortel kotkaste palju ülesandeid. Ühtlasi esitati mõtteid, kuidas noored peaksid rakeduma mitmesuguste jäätmete kogumiseks Omakaitse Sihtkapitali jaoks. Seal on noortele palju jõukohaseid võimalusi.

Arutati veel organisatsiooni aastapäeva tähistamise küsimust nii üleriigiliselt kui ka malevais, samuti Kotkakodu tööga seoses olevaid küsimusi ja poiste osavõtu organiseerimist sellest.

Instruktorite esimesest tööpäevast võttis osa ka NK Vanem kolonel A. Balder.

K. L.

Ilmus Kotkakodu ümbruse kaart.

Noorte Kotkaste Peastaabi väljaandel ilmus Kotkakodu ümbruse topograafiline värvitrükkis kaart mõõdus 1:50000, nimetusega „Kotkakodu-Munamäe“. Kaart haarab järgmiste üldiselt tuntud kohtade vahelised alad: põhjast Võru linn kuni Väimelani, lõunast Rõuge ja Viitina, läänest Säna ja idast Vastseliina.

Kaart on mõeldud eeskätt kasutamiseks õppetegevuse ja matkade läbi-

viimisel Kotkakodu ümbruses nii Kotkakodus viibivale poistele kui ka erimeeskondadele ja kursustele õppusteks ja võistlusiks orienteerumises ja patrullitegevuses. Samuti kujuneb ta vajalikuks kõigile matkajaile selles ümbruses. Kaart tuleb müügile Kaitseliidu Tarvetelaos ja Kotkakodus ainult Kaitseliidu ja selle eriorganisatsioonide liikmeile.

Noorte Kotkaste Vanema käskkiri nr. 131.

Tallinnas, 30. mail 1940. a.

§ 1.

Noorsoo-organisatsioonide Peavanema otsusega on kinnitatud noortemagistri kutse järgmised noorte kotkaste juhid:

1. Petseri Maleva pealiku abi kotkajuht Alfred Nigol, arvates 14. jaanuarist s. a., kes nimetatud päeval kaitses edukalt oma noortemagistri väitekirja „Töö korraldamisest hauka-peres“.

2. Tartumaa Maleva Kambja malevonna pealik kotkajuht Artur Priimäe, arvates 4. veebruarist s. a., kes nimetatud päeval kaitses edukalt oma noortemagistri väitekirja teemal „Juhi probleem Noorte Kotkaste maarühmas“.

Õiendus: Noortemagistrite Kogu juhatause esitised, ljh. nr. 17-N, 23. 04. 40. ja Peavanema kinnitus 09. 05. 40.

§ 2.

Kinnitan Noorte Kotkaste Petseri Maleva vanemaks koolide inspektori Oskar Paasli, arvates 01. jaanuarist s. a., vabastades maleva vanema ülesannete täitmisest maleva auvanema Karl Greenbergi.

Õiendus: KL. Petseri Maleva pealiku esitus ljh. nr. 47-N, 09. 02. 40 ja Peavanema kinnitus 09. 05. 40.

§ 3.

Kinnitan Kotkakodu vanemaks Kaitseliidu Peastaabi Õppe-Spordi Osakonna pealiku kolonel-leitnant G. Kasemets'a, arvates 25. maist kuni 7. juunini s. a. ja Kodutütarde sekretäri preili L. Pedaste, arvates 8. juunist kuni 13. juulini s. a.

Õiendus: Kotkakodu tegevuskava.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna, Kutseoskuse Osakonna, ja Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna 17. mai 1940. a. ringkiri nr. 6214 kõigile koolivalitsustele, Juudi Vähemusrahvuse Kultuur-omavalitsusele ja ülemaaliste noorsoo-organisatsioonide keskorganeile noorte väliste spordivõistluste ja pidustuste asjas.

19. septembri 1939. a. ringkiri nr. 6214 koolide ja noorsoo-organisatioo-

§ 4.

Kinnitan maleva pealike abideks Valga Malevas Oskar Kajari, arvates 04. märtsist s. a. ja Viru Malevas noorem-leitnant Aleksis Kuusik'u, arvates 01. aprillist s. a.

Õiendus: KL. Valga Maleva pealiku esitus nr. 1149, 16. 03. 40. ja KL. Viru Maleva pealiku esitus nr. 62, 15. 04. 40.

§ 5.

Vabastan Noorte Kotkaste Võru Maleva pealiku abi kohalt kotkajuht Hugo Tõldsepp'a elukoha muutmise tõttu, arvates 12. aprillist 1940. a.

Kotkajuht H. Tõldsepp on maleva pealiku abina edukalt töötanud üle 8 aasta Võru Maleva tegevuse organiseerimisel ja juhtimisel. Organisatsiooni nimel avaldan temale tänu tehtud töö eest.

Õiendus: NK. Võru Maleva pealiku esitus 24. 05. 40.

§ 6.

Kinnitan noorte kotkaste malevate instruktoreite kohtadele:

Lääne Malevas nk. René Tikas'e.

Narva Malevas kj. Paul Orupõld'i, Petseri Malevas kj. Ilmar Mägraken'i,

Pärnu Malevas nk. Karl Kald'i, Saaremaa Malevas kj. Augustin Kalju,

Sakalamaa Malevas kj. Jüri Pang'a ja Valga Malevas nk. Dimitri Amõni, kõik arvates 01. aprillist 1940. a. kuni 31. märtsini 1941. a.

Õiendus: Vastavad teenistuslepingud ja esitused ljh. nr. 1-N.

A. BALDER,

Noorte Kotkaste aj. Vanem.

J. TEDERSOO,

Peastaabi ülem.

nide väliste spordivõistluste ja pidustuste ajutise keelu asjas kaotab maksuse arvates 19. maist 1940. a.

Tallinnas, 17. mail 1940.

V. Altoa,

Kooliosakonna direktor.

Joh. Kiivet,

Kutseoskuse Osakonna direktori eest abidirektor.

J. Vellerind,

Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna direktor.

Tähelepanu-väärivamaid üritusi eeloleval suvel.

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osavõtjate arv
<i>Juunikuu.</i>				
Harju Malev				
29. 05.—02. 06.	Matk Lõuna-Ees-	Tartu-Petseri-		
	tisse	Võru-Munamäe	Kuusalu mlvk.	60
15.—17.	Malevkondade	Paunküla mäge-		
	laager	des	Kose-Juuru mlvk.	90
27. 06.—05. 07.	Noorem. juht.	Aegviidus	Malev	56
	harj.-laager			
Järva Malev				
04.	Matk ratastel	Tamsalu-Porkuni	J.-Jaani rühm	17
15.—16.	Võistlused	Paide	Malev	150—200
27.—06. 07.	Noorem. juht.	Aegviidu	„	50
	õppelaager			
Lääne Malev				
08.—09.	Lihula mlvk. laa-	Tuudil	Lihula mlvk.	40
	ger			
14.—16.	Spordijuht. õppe-	Haapsalus	Malev	40
	päevad			
21.—24.	Merirühmade	Kessu laid	Kajaka ja Urmase	
	laager		mr.	60
Petseri Malev				
13.—15.	Matk-laager	Sluditsa	Malev	50
27.—01. 07.	II üldlaager	Petseri	Malev	150
Pärnu Malev				
01.—02.	Juhtide matk	Audru	Malev	20
Pärnumaa Malev				
15.	Laske-valik-			
	võistl. v/kal.	Pärnus	Malev	20
	püssidest			
15.—17.*	Soontaga mlvk.	Tõstamaa	Soontaga mlvk.	50
	laager			
Sakalamaa Malev				
09.	Noorte laskurite	Viljandis	KL ja NK malevad	20
	meistervõistlus			
16.	Maeva patrulli-	Viljandi ümbr.	Malev	20
	võistl.			
Lõpul	Spordipäev	Kolga-Jaani	K.-Jaani mlvk.	30

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osav.-arv
Tallinna Malev				
02.	Laskevõistlused	Tondil	Malev	100
12.—22.	Matk	L.-Eestis	Kotkar. kogu	10
21.—26.	Jalgrattamatk	Pärnu	Kotkar. kogu	20
27. 06.—06. 07.	Õppelaager Harju-Järva Tallinn	Aegviidu	Malev	60
Tartumaa Malev				
01.—03.	Saadjärve mlvk. laager ja kevadpidu	Voldi	Mlvk.	150
02.	Elva ja Virtsjärve mlvk. laskevõistlus	Elva	Mlvk-ad	30
14.—16.	Maleva Alati Valmis!, pioneer-, kergejõustiku- ja käsipallivõistlused	Elva	Malev	150
29.—30.	Kambja mlvk. laager	Kambja	Mlvk.	45
28.—30.	Alatskivi mlvk. laager	Alatskivi	"	50
29. — 01. 07.	Elva ja Virtsjärve mlvk. ühislaager	Virtsjärve ääres	Mlvk-ad	80
Valga Malev				
14.—17.	Maleva üldlaager	Koikküla	Malev	150
Viru Malev				
02.	NK päev	Rakvere	Rakvere I ja II mlvk.	250
09.	Maleva laskev. v/kal.	Rakvere	Malev	30
16.—19.	Jalamatk	P.-Eesti rannik	Iisaku mlvk.	15
16.	Alati Valmis!, patrulli- ja pioneerivõistl.	Rakvere	Malev	50
20.—30.	Jalamatk	Tartu—Võru—Haanja	Rakvere V rühm	16
Võru Malev				
08.—10.	Linna ja Linnaümbruse mlvk. laager	Kubijal	Linna ja Linnaümbruse mlvk.	140
15.—17.	Vastseliina mlvk. laager	Vastseliina	Vastseliina mlvk.	80

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osav.-arv
15.—17.	Varstu mlvk. laager	Mõniste	Varstu mlvk.	60
29.—01. 07.	Kirde mlvk. laager	Veriora	Kirde mlvk.	70
— „ —	Rõuge mlvk. laager	Rõuge	Rõuge mlvk.	80
<i>J u u l i k u u.</i>				
Peastaap				
15.—28.	Kotkakodu tegevuse I periood	Kotkakodu	Peastaap	100
29.—31.	Malevate staabi liikmete nõupidamisp. ja Noortemagistrite suvipäevad	„	Peastaap ja Nmag. kogu	120
12.—20.	Juhtide õppematk.	Narva ümbrus	Peastaap	30
Harju Malev				
27.—29.	Malevk. laager	Vasalemmas	Nissi-Kloostri m.	85
Lääne Malev				
27.—29.	Märjamaa mlvk. laager	Vigalas	Märjamaa mlvk.	50
27.—29.	Kullamaa mlvk. laager	Teenusel	Kullamaa mlvk.	25
Petseri Malev				
27.—28.	Maleva valikvõistlus üleriigiliseks võistl.	Petseris	Malev	100
Pärnumaa Malev				
06.—08.	Saarde mlvk. laager	Ristiküla	Saarde mlvk.	50
Tallinna Malev				
09.—16.	Maleva 3. ühislaager	Aegviidus	Malev	300
13.—14.	Maleva ujumisvõistl.	„	„	40
Tartumaa Malev				
Algul	Räpina mlvk. laager	Räpina	Mlvk.	50
	Võnnu mlvk. laager	Lääniste	„	50
	Tartu-Maarja mlvk. laager	Luunja	„	50

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osav.-arv
05.—07.	Jõgeva mlvk. laag- ger	Kuremaa	Mlvk.	60
26.—28.	Torma mlvk. laag- ger	Voore „Linnuta- jal“	„	60
		Viru Malev		
Algul 07.	Malevk. laager Maleva ujumis- ja spordivõistl.	Nõmme-Punamäe	V.-Maarja mlvk.	50
14.	Paadimatk	Rakvere Toila—Sillamäe	Malev Toila rühm	100 6
		Võru Malev		
06.—08.	Põlva mlvk. laag- ger	Põlva	Põlva mlvk.	75
—, —	Kanepi mlvk. laag- ger	Kanepi	Kanepi mlvk.	75
13.—14.	Maleva 10. aasta- päeva juubeli- võistlused	Võru	Malev	250
		<i>Augustikuu.</i>		
		Peastaap		
01.—14.	Kotkakodu tege- vuse II periood	Kotkakodu	Peastaap	100
11.	Noorte laskemeis- tervõistlus.	Tondi	KL Peastaap	150
15.—16.	Üler. ujumisvõistl.	Kotkakodu	Peastaap	200
17.—18.	Üler. kergejõust. võistl.	Võru	Peastaap	120
20.—22.	Üler. Alati Val- mis!, patrulli- ja pioneerivõistl.	Valgamaal	Peastaap	300
		Harju Malev		
09.—10.	Malevk. laager	Kuusalus	Kuusalu mlvk.	60
02.—04.	„ „	Lihuveskil	Rapla mlvk.	60
02.—07.	Meriuksuste juh- tide laager	Kessu laid	Maleva staap	80
		Järva Malev		
Keskel	Laager	Koeru mlvk.	Väinjärve	50
		Pärnumaa Malev		
03.—04.	Jaagupi mlvk. su- vipäev	P.-Jaagupi	Malev	60
03.	Laske-valikvõistl. v/kal.püssidest	Pärnu	Malev	20
		Tartumaa Malev		
04.	Maleva ujumis- võistl.	Elva	Malev	40

Käesolevas ülevaates puuduvad andmed Narva, Saaremaa ja Tartu malevate ürituste kohta.

NOORTEMAGISTRITE KOGU TEATEID.

Uusi kotkajuhte.

Noorte Kotkaste kümnendal aastapäeval 27. mail s. a. tunnustati kotkajuhi märgi väärilisteks:

Harju Malevast:

nk. Leht, Gustav, Kuusalu malevkonna vanem,
nk. Sinisaar, Rudolf, Rävalla/Nabala rühma kotkas.

Järva Malevast:

nk. Jüris, Voldemar, Türi malevkonna pealiku abi,
nk. Kaasik, Voldemar, Türi malevkonna pealiku abi,
nk. Toome, Voldemar, Türi/Kotkaringi kotka abi.

Lääne Malevast:

nk. Adelman, Rudolf, Haapsalu/„Uku“ rühma kotkas.

Narva Malevast:

nk. Lätt, Eduard, Narva/„Kaljukotka“ rühma vanakotkas,
nk. Kraaving, Karl, Narva/Kreenholmi rühma vanakotkas,
nk. Saare, Juhan, Narva/Lastekodu rühma vanakotkas.

Saaremaa Malevast:

nk. Jaska, Richard, maleva pealiku abi,
nk. Kalju, Augustin, maleva instruktor,
nk. Hiob, Adolf, maleva signalist,
nk. Nau, Kalev, Kuressaare/„Viikingi“ rühma kotkas,
nk. Vana, Mauno, Muhu/„Vikerlaste“ merirühma vanakotkas.

Sakalamaa Malevast:

nk. Panga, Jüri, maleva instruktor,
nk. Ibrus, Artur, Kolga-Jaani malevkonna pealik.

Tallinna Malevast:

nk. Ella, Ulo, Lõuna malevkonna lippur,
nk. Riismandel, Väino, Lõuna/„Side“ rühma end. kotkas,
nk. Narusk, Andres, Suuropi divisjoni pealik.

Tartu Malevast:

nk. Varema, Remeo, „Ugandi“ malevkonna instruktor.

Tartumaa Malevast:

nk. Häidma, Karl, Röpina malevkonna pealik,
nk. Häidma, Heino, Röpina/Röpina rühma kotkas.

Valga Malevast:

nk. Truusman, Harald, Linna/„Kulli“ rühma kotkas,

Petseri Malevast:

nk. Mägraken, Ilmar, Linna/„Tehnika“ rühma kotkas.

Kõiki ülaltoodud kotkajuhte palume esitada hiljemalt 1. juuliks s. a. enda kohta alljärgnevad andmed koos päevapildiga (vormis, aadressil: Noortemagistrite Kogu, Võidu 10-24, Tartu): nimi, sünniaeg, elukutse eraelus, elukoht ja postiaadress, amet malevas.

Eelteade.

29.—31. juulini toimuvad Võru lähedal „Kotkakodus“ Noortemagistrite Kogu suvipäevad. Lähem kava ja sõiduajad teatatakse hiljem ringkirjaliselt.

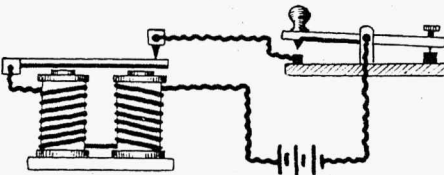

Morse õpetamisest.

Noortemugister A. Nigol.

VIII koondus.

Täna asume salgale summerit valmistama. Kõigepealt saate summeri skeemi.

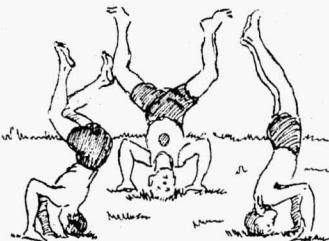
Nagu sellest näha, on meil summeri valmistamiseks vaja elektrikella magnetpoole, taskulambi patareid, umbes 50 cm kellatraati ja morsevõtit. Sumiseja saame elektrikellast, kui me eemaldame kella ja vasara. Vajalike ühenduste tegemine on skeemil selgesti nähtav. Monteerime kõik need hiljem

parajale lauakilele ning sellega ongi meil käes summer. Valmistamiskulu on umbes kr. 2.50 — 3.—. Töö summeril sünnib järgmiselt: antakse algusmärk --- ja siis algab teksti üleandmine. Vea korral antakse rida punkte ning siis uuesti sõna, milles viga juhtus. Töö lõpul järgneb märk ...- (sk).

Summeril vastuvõtmiseks ja tähtede

l ... ja p ...

õppimiseks sõnu: kala, toll, kell, kali, lõikus, kallas, kuld, lauk, laisk, nõel, kollane, sild, keel, tutine, lilleline, põõn, koppel, paun, plekk, sprott, põld, peegel, põhjus, puder, paanika, lõpp, põder, pipar, kapsas, pappel, lepik, põrand, pesa, pasun, kapral, part, padi ja peipsi.

(Järg.)

Alfred ja Benno istusid maleva staabis. Nad ootasid maleva instruktorit. Kaks õhtut olid nad istunud koos ja arutanud, kuidas koostada rühmalaagri õppekava. Iga asja oli mitu ja mitu korda kaalutud ning nüüd oli laagri õppe- ja päevakava valmis. Kõik pidi olema korras.

„Tervist, poisid! Noh, kas kavad valmis?“

„Valmis, härra instruktor,“ ja Alfred ulatas sisseastunud maleva-instruktorile tihedasti täiskirjutatud lehe, millel seisis:

**„Kulli“ rühma laagri päevakava.
29. juunil 1940. a.**

- Kell 07.00 — kogunemine Silla laagriplatsile, telkide püstitamise ja siseehitiste tegemine.
- „ 08.00 — pesemine ja hommikueine.
- „ 08.30 — telkide siseehitiste tegemise jätkamine.
- „ 10.00 — üldised laagri korrastustööd.
- „ 11.00 — laagri avamine.
- „ 11.30 — algajail — isiklik laagrivarustus ja selle pakkimine seljakotti;
pesakotkastele — ilmakaarte määramine;
kotkapeogadel — kompassi tegelik kasutamine maastikul.
- „ 13.00 — ujumine.
- „ 14.00 — lõuna ja puhkus.
- „ 16.00 — algajail — jalutuskäik teemal „Noorte kotkaste seaduste rakendamine tegeli-

kus elus“ ühes teemärkide käsitlemisega;

pesakotkastele — 6 kilomeetrine jalutuskäik ühes arutluse ja aja määramisega;
kotkapeogadel — jälgede lugemine praktiliselt.

Kell 18.00 — välimäng. Mängude käsiraamat II osa, mäng nr. 4. „Püüratud linnus“.

- „ 19.00 — ujumine.
- „ 20.00 — õhtusöök.
- „ 21.00 — lipu langetamine.
- „ 21.30 — lõke.
- „ 22.45 — öömäng. Mängude käsiraamat II osa, mäng nr. 15 „Vilistaja“.
- „ 24.00 — vaikus.

30. juunil 1940. a.

- Kell 07.00 — äratus, võimlemine ja pesemine.
- „ 08.00 — hommikueine.
- „ 09.00 — lipu heiskamine ja laagri korrastustööd.
- „ 10.00 — algajail — nõori ning traadi kasutamine laagris ja telgi pakkimine;
pesakotkastele — kuuseokstest onni ehitamine;
kotkapeogadel — kauguste, kõrguste ja veekogude laiuste mõõtmine.
- „ 12.00 — algajail — vilesignaaliid;
pesakotkastele — tegelik signaliseerimine lippudega;

kotkapoegadel — jalutus-
käik viljade eraldamise
tundmaõppimiseks oraste
järgi.

Kell 13.00 — ujumine.

.. 14.00 — lõuna ja puhkus.

.. 16.00 — telkkondade-vaheline kom-
bineeritud võistlus. Võist-
lus koosneb esmasabi and-
misest, šifrogrammi lahendamisest, signaliseerimisest, kauguste hindamisest ja teemärkide tundmisest.

.. 18.00 — laagri likvideerimine.

.. 19.00 — õhtusöök.

.. 19.30 — laagri likvideerimise jätkamine.

.. 21.00 — laagri lõpetamine ja lahku-
mine laagriplatsilt.

„Kava on korras. Ainult paari küsimuse kohta tahaksin saada selgust. Esiteks, kust saate lektoreid kõigi nende alade käsitlemiseks?“

„Pioneerlala lubas käsitleda maleva lippur kotkajuht Laane, topograafiat kohalik Kaitseliidu kompanii ja noorte kotkaste malevkonna pealik Toomingas. Metsadepartament õpetab meie rühma vanakotkas ja mis üle jääb, selle teeme meie kahekesi.“ vastas Alf.

„Ühe sõnaga, lektorite asi on siis ka eeskujulikult lahendatud. Nüüd aga veel üks, õigemini küll kaks küsimust. Esiteks, mängude jaoks on teil varutud kum-

malegi ainult üks tund, kuidas saate sellega hakkama, ja teiseks, mida käsitlete ujumisel?“

Ujumisele ja mängudele tulek ja minnek ei võta üldse aega ning seepärast saame ka tunniga hakkama. Päevane välimäng on kavetatud nii, et eestlastena tegutsevad kotkapojad, kes enne seda õppisid jälgedelugemist. Ühes jälgedelugemisega liiguvad nad ka mängukoha poole, kuhu jõuavad kohale, s. o. linnusesse, 10 min. enne mängu algust. Samal ajal jalutuskäigul olevate algajate ja pesakotkaste jalutuskäigu marsruut on seatud nii, et nad saavad 20 min. enne mängu algust Ivaski talu maal asetseva vana veski juures kokku. Sealt hakkavad nad linnust ründama. Nii saame ka selle mängu tunni ajaga läbi viia.

Ujumine on jagatud kahte gruppi — algajad ja ujujad. Esimesi õpetan mina ja teisi Benno. Algajaile õpetame kohanemist veega, hingamist, ujumis-asendisse laskumist, asendist väljumist ja liuglemist. Ujujaile käte tööd ühes hingamisega ning jalgade ja käte töö kooskõlastamist,“ selgitas Alf.

„Oleks malevas kõik nii tublid juhid, siis läheksime katsete sooritamisega otse hüiglasammudega edasi. Püüan, kui vähegi võimalik, ka ise tulla laagrit vaatama,“ lõpetas instruktor ning ulatas pois-
tele tagasi nende meistritööd.

Juss.

Noorkotkas koduse abimehena.

Noortemagister V. Toom.

Värvimine õlivärviga.

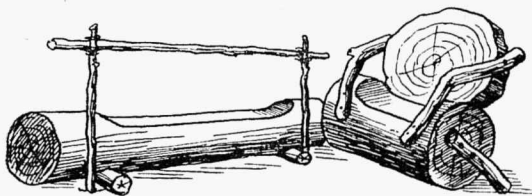
Kõige kindlamaks värviks puuosade värvimisel on osutunud õlivärv. Õlivärvi valmistamiseks kasutame värnitsat ja värvimuldi. Tarvitav värnits olgu küllalt hea ja värvimuld peenike, sest vastasel

korral ei saada värvimisel häid tagajärgi. Sisemiste tööde puhul lisame kuivamise kiirendamiseks värvile tärpentini, kuid mitte enam kui 2 osa värnitsat ja 1 osa tärpentini. Võib ka sikatiivi tarvitada.

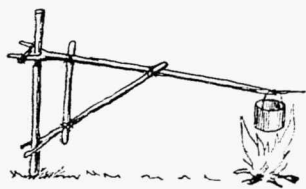

Laagriehitisi

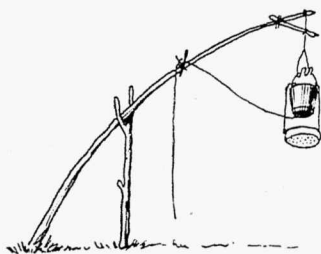
Ülemaailmalises skautide õppetsentrumis Gilwell-Pargis, Inglismaal.

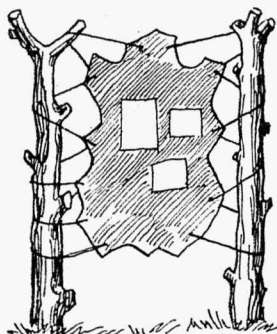
Pakuotest istmeid.

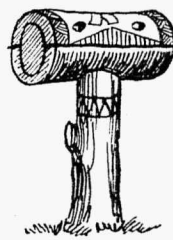
Keeduseadis.

Düšš.

Teadetelaud loomanahast.

Kirjakast.

Toodud lisandite tarvitamine suuremal hulgal teeb värvi tuhniks ja vähem vastupidavaks. Värv valmistamiseks segame peent ja kuiva värvimulda värnitsaga. Segu olgu läbihõõrumise soodustamiseks esiti üsna paks. Pärast hõõrumist vedeldame ta värnitsaga umbes rõõsa koore paksuseks. Kogu värvimise käik kujuneb järgmiseks:

a) Pinna ettevalmistamine.

Uue pinna värvimise puhul kuuse- ja männipuu juures tuleb oksa- ja vaigukohad üle tõmmata piirituslakiga, seda vatitopi või väikese pintsliga peale kandes, sest muidu lõõvad vaigused kohad pärasisel värvimisel läbi. Suuremaid vaigupesi on sobiv välja lõigata. Vanade, ennem värvitud pindade puhul tuleb lahtine värv pahtliga maha kaapida ja pind liivapaberiga siluda. Vana värvi kõrvaldami-

seks on hea teda pehmendada, milleks kasutatakse tervet rida mitmesuguseid vedelikke. Odavaim vahend värvi lahtivõtmiseks on seebikivivedelik, kus 250 g seebikivi on lahustatud 1 liitris vees. Seebikivivedeliku nüühime pinnale taimekiududest pintsliga, sest harjaspintli sõõb vedelik läbi. Ligunenud värvi lükkame maha pahtliga. Siis peseme pinna tulise veega puhtaks ja laseme kuivada. Hea vana värvi pehmendaja on ka amüülalsetaat.

b) Kruntimine ja pahteldamine.

Kruntimisel hõõrume kuiva värvitava pinna sisse värnitsaga, millesse on soovivat segada sama värvimulda, millega kavatsime pinda värvida. Kruntida ei või pakult, sest siis ei ühine järgmine värvikiht küllaldaselt värvitava pinnaga. Peale vä-

hemalt 10-tunnist kuivamist asume pahteldamisele. Välisvärvimise juures kasutame pahteldamiseks kriitkitti, mille valmistamiseks segame kriidipulbrit värnitsaga ja taome haamriga hästi läbi. Sisetöödel valmistame pahtli värnitsast, liimist, krundist ja veest. Selle valmistamiseks kasutame tiseriliimi, mille purustame riidetüki sees, et vältida liimitükide laialikargamist, ja laseme siis 12—24 tundi liguneda, mispeale ta läbi keedame. Veele segame esiteks kriiti, nii palju et saame pudru- taolise segu, millele lisandame liimi, teda hästi läbi kloppides. Lõpuks lisame veidi värnitsast. Prooviks määrimise pahtlit lau- tükkikele, kuivatame tuel ja nütime lii- vapaberiga. Kui pahtel nükkimisel ker- gesti puult ära läheb, on liimi vähe, lööb ta aga läikima, siis on liimi palju. Esime- sel puhul lisame liimi — teisel vett. Pa- ras pahtel jätab lihvimisel nõrga läike- korra. Pahteldame metallist või puust la- bidakese abil, nii et kõik konarused paht- liga täidetud saaks. Peale 1—2-päevast kuivamist lihvime pahtli liivapaberiga.

c) Värvimine.

Esimene värvimine toimub üsna vedela olivärviga ja küllaldase tärpentini lisan- dusega, sest puhast värnitsavärvi ei saa rullumise tõttu tasaseks lihvida. Värvime võimalikult lõhestatud harjastest pintsliga seda sulepeataoliselt käes hoides ja kätt värvimise juures randmest liikuda lastes.

Värv olgu alati küllalt õhukeselt pinnale kantud, sest paks värv ei kuiva ja tõmbub kipra. Värvide hõõrume tugevasti risti ja pikuti puusse, siludes lõpuks pikuti puud. Võime lõpuks kasutada ka õige peentest harjastest nn. silumis pintslit. Teiskordne värvimine võib järgneda peale esimese värvi täielikku kuivamist, (umbes 24 tundi), mille eel pinna lihvime kergelt peene liivapaberiga. Vajaduse korral vär- vime kolmandat korda. Viimane värv olgu vedelam. Tahame head läiget, teeme värvi selge värnitsaga, lisades soovi korral kui- vamise soodustamiseks veidi sikatiivi, kuid mitte üle 50 g ühe kilogrammi kohta. Valge värvi puhul kasutame sisevärvimis- tel tsinkvalget, kuid välisvärvimiste puhul tinavalget, mis on ilmastikukindlam.

d) Nii värvitud esemeid (eriti mööb- lit) võime emailida ehk lakkida, kasutades selleks emailakke, mida on müügil väga palju sorte. Nende kuivamine oleneb sor- dist, kestes 1—9 päeva. Laki kanname peale lõhestatud harjastest pintsliga nagu värvigi, ilma silutajat kasutamata, sest lakk vajub ise tasaseks. Lääkivat lakipinda võime lihvida veekindla liivapaberiga ma- tiks. Sel puhul tuleb aga enne kaks korda lakkida, kuna muidu nütime lakikorra läbi. Enne lihvimist teeme pinna märjaks. Peale lihvimist peseme pinna, laseme kui- vada ja tõmbame üle lina- või oliivõliga.

Tuntud on uus emailakk Sydox.

Eeskujulikke noorkotkaid.

Noorte Kotkaste kümnendal aastapäeval 27. mail s. a. tunnustati eeskujulikeks noorkotkaid ja lubati kanda Eesku- juliku noorkotka märki:

Harju Malevast:

nk. Parm, Voldemar, Rävalla/Staabi
Õpperühma kotkas,
nk. Arak, Aarne, Rävalla/Staabi Õppe-
rühma lippur,
nk. Saulep, Rein, Rävalla/Staabi Õp-
perühma signalist.

Lääne Malevast:

nk. Littover, Jaan, Märjamaa/Haimre
rühma kotka abi.

Pärnu Malevast:

nk. Kütt, Artur, „Lembitu“ rühma kot-
kas,
nk. Kaasik, Ülo, „Lembitu“ rühma sig-
nalist.

Saaremaa Malevast:

nk. Jürimaa, Roland, Kuressaare
„Viikingi“ rühma kotka abi.

Tallinna Malevast:

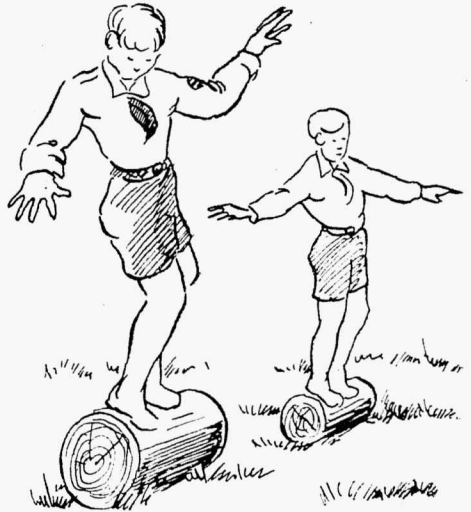
nk. Idnurm, Elmar, Lõuna/„Tähe“
rühma kotka abi,
nk. Koppel, Evald, Nõmme/Valdeku
rühma haugas,
nk. Brambat, Väino, Nõmme/Valdeku
rühma lippur,

Võidusõit pakuotsal.

Mida pikemad jalad ja sitkemad lihased, seda rohkem on eeldusi võidujooksus võita. Osavusega pole siin palju peale hakata.

Proovige aga kord võidusõitu pakuotsal, siis näete, et pikkadest jalgadest ei jätku võidu saavutamiseks. Siin on tarvis juba sitkust, osavust, täpset tasakaalumeelt, nobedust ja kiiret orienteerumisvõimet.

Võidusõidu korraldamine on päris lihtne. Saagige 20—30 cm läbimõõduga palgi otsast 50—60 cm pikkusi pakke. Neid peab olema niipalju, kui palju võistlejaid korraga teele saadetakse. Kõik võistlejad asuvad lähtejoonel pakkudele ja algavad vastava märguande peale liikumist sihtjoonele. Tavalisem võidusõidu tingimus on, et võistleja peab edasi liikuma pakul, nii et kumbki jalg ei puuduta maad. Kui võistleja jalaga maad puudutab, kukub ta võistlusest välja. Samuti võib võistelda tagurpidi-sõidus. Võib veel teisisi tingimusi üles seada, näiteks: 1) võib maad puudutada ainult parema jalaga, 2) võib maad puudutada ainult vasaku jalaga, 3) teatav maa kantakse pakku seljas, 4) üks poiss toetub kätega pakule, teine hoiab sama poisi

jalgu („pakukäru“ — vt. „NK mängude käsiraamat“ I lk. 179), jne.

Loomulikult võib võidusõidu korraldada ka kindla sihtjooneta, s. t. kes jõuab lähtejoonest kõige kaugemale jala maha panemata. Kui aga on osavaid ja harjutanud mehi, siis tuleb sõit piirata ikkagi sihtjoonega, muidu võib võidusõidust kujuneda „kestvussõit pakuotsal“.

nk. O t s, Hans, Üksik-siderühma kotkas.

Tartu Malevast:

nk. A u l, Rein, „Ugandi“/„Uiterangiora“ rühma kotka abi.

Tartumaa Malevast:

nk. K i h o, Arnold, Kambja/Vastse-Kuuste rühma kotkas.

Valga Malevast:

nk. P o r m e i s t e r, Valter, Linna/„Hundi“ rühma kotkas,

nk. L a u r i t s, Hugo, Linna/„Hundi“ rühma liige,

nk. K o o p, Johannes, Linna/„Hundi“ rühma liige.

Viru Malevast:

nk. K o o v i t s, Meinhard, Rakvere I/II haukapere haugas.

Võru Malevast:

nk. R a u d s e p p, Verner, Rõuge/Haanja-Jaanimäe rühma kotka abi.

Tehnilistel põhjustel jääb käesolevast numbrist mõtlemissport välja. Ühes sellega pikendame eelmises numbris antud ülesande lahenduste saatmise tähtaega 1. augustini 1940. a.

1000 noort tervitasid Vabariigi Presidenti.

28. mai õhtul toimus Tallinna ja Nõmme kodutütarde, gaidide, noorkotkaste ja skautide rongkäik Kadriorgu, kus noored tervitasid Vabariigi Presidenti K. Pätsi kui noorsoo-organisatsioonide patrooni. Rongkäik mõõdus Vabadussõjas langenud õpetajate ja õpilaste mälestussambast, kus avaldati austust langenuile lippude langetamisega. Sambale asetati pärg.

Kadriorgu jõudnult rivistusid noored lossi ette eesotsas kol. J. Vellerinnaga.

Täpselt kl. 19 ilmus hümnihelide kõlades lossi rõdule Vabariigi President K. Päts, saadetuna sõjavägede ülemjuhatajast kindr. J. Laidonerist ja haridusminister P. Kogermanist. Vabariigi Presidenti tervitusele kõlas vastuseks nooruslik „Tervist, Härra President!“ Seejärel esitles kol. Vellerind rongkäigu Presidendile ja ütles: „Kõrgealine Härra Vabariigi President! Tallinna ja Nõmme gaidid, kodutütred, noorkotkad ja skaudid tulid tervitama ja austust avaldama teile kui meie riigipeale ja armastatud patroonile ning kuulama teie isalikku nõu ja sõna ja kinnitama oma tahet kasvada ja töötada kasuks ja auks oma isamaale.“

Nüüd pöördus Vabariigi President noorte poole järgmiste sõnadega:

„Noored, teie võtate kord oma õlgadele selle töö edasijätkamise, mida teie vanemad teevad. Teie peate

teadma, et teie vanemad on rasketest aegadest läbi tulnud ja see koorem, mis nad teile edasi annavad, ei ole mitte kerge. Teie ärge valmistuge elu vastu ette, mis ainult lõbudest ja kerget elumaitsemisest koos seisab, vaid võtke elu tõsiselt, eriti silmas pidades, et maailm praegu elab raskeid aegu läbi ja keegi ei tea, mis tulevik toob suurtele rahvastele, aga eriti, mis ta toob niisugustele väikearvulistele rahvastele, nagu meie seda oleme. Ärge eluraskuste tulekul iialgi kaotage lootust selle peale, et võitjaks jääb see, kes julgelt oma ülesande juurde asub, kes valmis on kõiki raskusi enese peale võtma ja kes kõigepealt ka valmis on oma isamaa auks kõik tegema ja isamaa auks ja isamaa tööks ikka valmis on.“

Kõlas töötus: „Alati valmis!“, misjärel lauldi hünni. Hünni lõppedes hüüdsid noored Presidendile neljakordse „elagu“. Siis läks noorte esindus lossi, et anda Presidendile edasi kimp kevadlilli. President, sõjavägede ülemjuhataja ja haridusminister vestlesid noortega, mille järel President kinkis neile iluköites M. Raua sulest ilmunud monograafia „Konstantin Päts“.

Vabariigi President saatis noored ära sõnadega:

Kasvage ja sirguge suureks ja tulevaks, et teie vanematel ja kõikidel oleks teist heameel.“

Järgmine number

ilmub augustikuu lõpul kaksiknumbrina.

Väljaandja: NK Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol. P. Asmus, prof. E. Ein, piiskop prof. J. Köpp, HM koolide peainspektor J. Lang, dir. V. Neggo, min. prof. A. Piip ja kindr.-maj. A. Traksmaa. Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid R. Lahi (tegevtoimetaja), V. Hiir.

K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetus-talitus: Tartu, Võidu 10, tuba 24, tel. 37-44.

Tellimishind: aastas kr. 2.—, 6 k. — kr. 1.20. 3 k. — kr. 0.60. Üksiknumber 20 senti.

Posti jooksev arve nr. 2133. Ajakiri ilmub kord kuus.